

ПСИХІЧНІ ПРОЦЕСИ

ПАМ'ЯТЬ

Основні форми прояву психіки

ПРОЦЕСИ

ПІЗНАВАЛЬНІ

ЕМОЦІЙНІ

ВОЛЬОВІ

ВІДЧУТТЯ
СПРИЙНЯТТЯ
ПАМ'ЯТЬ
МИСЛЕННЯ
МОВА, УЯВА, УВАГА

ЕМОЦІЇ
ЧУТЛИВІСТЬ

ВОЛЯ

ПІЗНАВАЛЬНИЙ ПРОЦЕС

- **Пам'ять** - психічний процес завдяки якому людина зберігає, відтворює, забуває інформацію, події .

- o Мнемозина-богиня пам'яті
- o Кожна людина має свої властивості запам'ятовування

Мнемозина - в греческой мифологии богиня памяти, дочь Урана (небо) и Геи (земли), титанида. Она стала матерью муз, которых родила от Зевса. По числу девяти ночей, которые Мнемозина подарила Зевсу, и муз было девять: Каллиопа (муза эпической поэзии), Клио (муза истории), Мельпомена (муза трагедии), Полигимния (муза торжественных гимнов и пантомимы), Талия (муза комедии), Терпсихора (муза танца), Уралия (муза астрономии), Эвтерпа (муза лирической поэзии), Эрато (муза любовной поэзии).

Согласно поэту Гесиоду, Мнемозина знает «обо всем, что было, есть и будет». Во время молитв Мнемозине, по словам древнегреческого писателя Павсания, люди просили улучшить их способность запоминать услышанное и увиденное.

ФУНКЦІЇ ТА ПРОЦЕСИ ПАМ'ЯТІ

ФУНКЦІЇ

- **Відображальна:** пам'ять відображає минуле, утворює його мнемічний образ, та дозволяє зберегти та передавати попит людини .
- **Регулятивна:** пам'ять уявляє собою основу діяльності та поведінки людини; завдяки пам'яті людина може накопичувати інформацію

ПРОЦЕСИ

- **ЗАПАМ'ЯТОВУВАННЯ**
- **ЗБЕРІГАННЯ**
- **ВІДТВОРЕННЯ**
- **ЗАБУВАННЯ**

ПАМ'ЯТЬ

Процеси пам'яті:

- запам'ятовування
- збереження
- відтворення

Різновиди відтворення:

- впізнавання
- згадування
- пригадування

Індивідуальні особливості пам'яті:

- швидкість запам'ятовування
- точність запам'ятовування
- міцність запам'ятовування
- готовність до відтворення

Різновиди пам'яті:

за способом

запам'ятовування:

- довільна
- мимовільна

за тривалістю:

— короткочасна

- довготривала
- оперативна

за змістом

запам'ятовуваного:

- образна
- словесно-логічна
- рухова
- емоційна

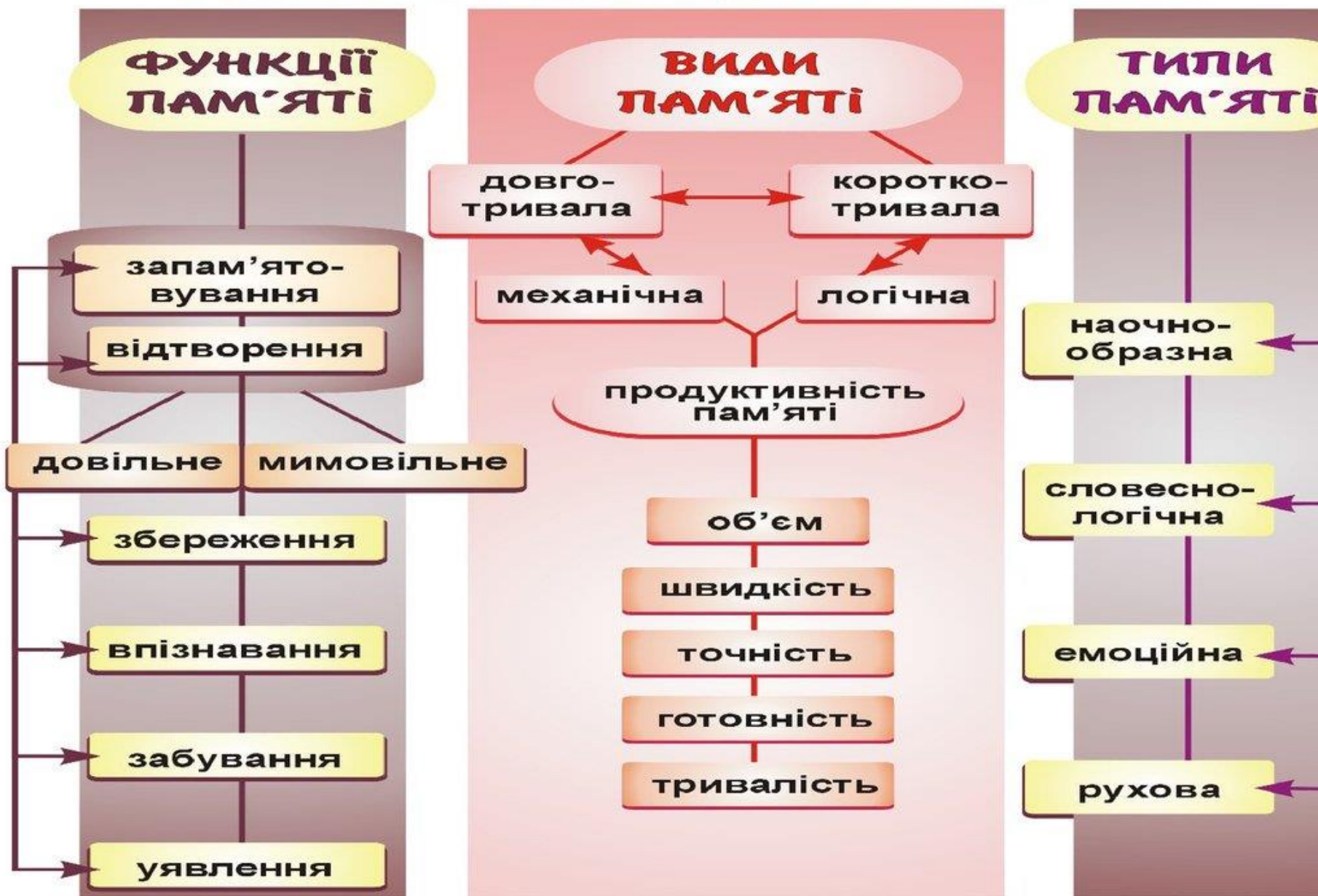
○ **Рефлекторна теорія І.П. Павлова:**

в основі процесів пам'яті лежать асоціації, тимчасові нервові зв'язки.

○ Запом'ятовуємо важливу інформацію, або інформацію до якої часто звертаємось.

КЛАСИФІКАЦІЯ ПАМ'ЯТІ

Види пам'яті

(По особливостям запам'ятовування матеріалу)

Види пам'яті

o По особливостям запам'ятовування:

o Моторна-(рухова) пам'ять на рухи -

запам'ятовування, збереження та при необхідності відтворення різних рухів, їх координацію та послідовність.

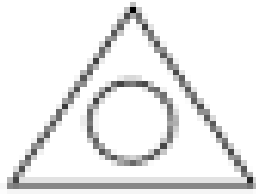
- Емоційна пам'ять - пам'ять на страждання, емоції почуття.
- Необхідна людям творчих процесів.

Види пам'яті

- **Образна пам'ять** - пам'ять на різні сенсорно-рецептивні образи (сприйняте раніше відтворюється у формі уявлень)
- Зорова
- Слухова
- Дотикова
- Нюхова
- Вкусова

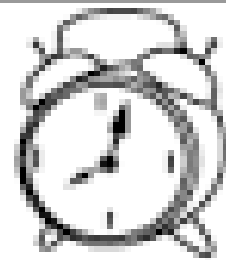
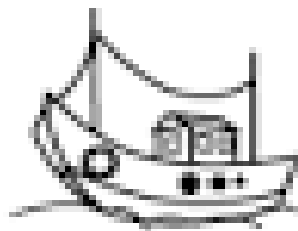
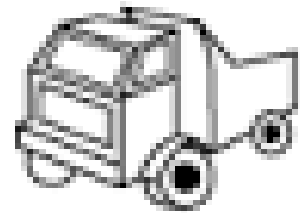
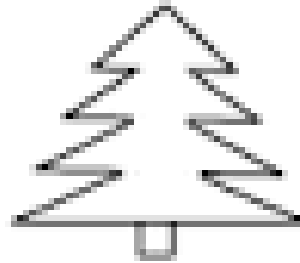
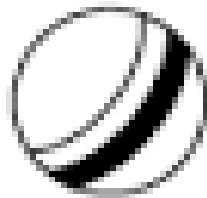
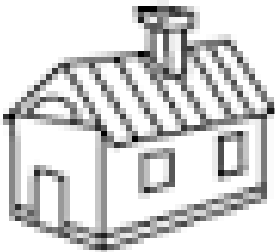

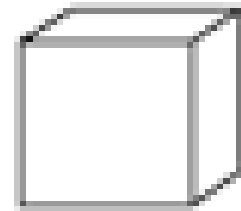
2

B

CO₂

Види пам'яті

- **Словесно-логічна пам'ять** - запам'ятовування та відтворення думок,
- **Знайди рішення:**

- o Стоїть клен. На клені дві гілки, на кожній гілці по дві вишні. Скільки всього вишень?
- o Якщо гусак стоїть на двох ногах, то він важить 4 кг. Скільки буде важити гусак, якщо він стоїть на одній нозі?
- o У двох сестер по одному брату. Скільки дітей в сім'ї?
- o Жираф, крокодил і бегемот жили в різних будиночках. Жираф жив не в червоному і не в синьому будиночку. Крокодил жив не в червоному і не в помаранчевому будиночку. Як ти гадаєш, в яких будиночках жили звірі?
- o Три рибки плавали в різних акваріумах. Червона рибка плавала не в круглому і не в прямокутному акваріумі. Золота рибка – не в квадратному і не в круглому. В якому акваріумі плавала зелена рибка?
- o Жили-були три дівчинки: Таня, Оленка і Даша. Таня була вища за Оленку, Оленка вища за Дашу. Хто з дівчаток найвищий, а хто найнижчий? Кого з них як звать?
- o Мишка їде не в першому і не в останньому вагоні. Курча не в середньому і не в останньому вагоні. У яких вагонах їдуть мишка і курча?
- o Бабка сидить не на квітці і не на листку. Коник сидить не на грибку і не на квітці. Сонечко сидить не на листку і не на грибку. Хто на чому сидить? (Краще все намалювати.)
- o Альоша, Саша і Міша живуть на різних поверхах. Альоша живе не на найвищому поверсі і не на найнижчому. Саша живе не на середньому поверсі і не на нижньому. На якому поверсі живе кожен з хлопчиків?

o **Короткочасна пам'ять** декілька секунд 1-2-утримання точної та повної картини тільки що сприйнятої органами чуття без переробки отриманої інформації

Види пам'яті

- o **Короткочасна** пам'ять-розрахована на збереження інформації протягом невеликого часу, до тих пір поки інформація не буде використана або переведена у довготривалу пам'ять (20 сек) 7 ± 2 об'єм

ВПРАВА

- o Словосполучення: БІЛА МИША, ПОРОСЯЧИЙ ХВОСТИК, ВЕЛОСИПЕДНЕ КОЛЕСО, РОЖЕВИЙ ЛІМУЗИН, ВЕСЕЛИЙ ГРУЗИН, КИЇВСЬКІ КОТЛЕТИ, ДВОРОВИЙ ПЕС, БАЛЕТНІ ТАПОЧКИ ТОВСТИЙ БЕГЕМОТ, НОРКОВА ШУБА, АМЕРИКАНСЬКИЙ ДОЛАР, ЦУКЕРКОВИЙ ФАНТИК, АРОМАТНИЙ БУКЕТ, РВАНІ ДЖИНСИ, БЛАКИТНЕ МОРЕ

o

Види пам'яті

- Оперативна пам'ять- розрахована на збереження інформації протягом певного часу, необхідного для виконання певної дії або операцій. (виконуючи дію утримуємо інформацію в розумі до кінцевої дії)
математична задача, або...

ЧИСЛОВЫЕ РЯДЫ

а) 5, 2, 7, 1, 4

б) 3, 5, 4, 2, 5

в) 7, 1, 4, 3, 2

г) 2, 6, 2, 5, 3

д) 4, 4, 6, 1, 7

е) 4, 2, 3, 1, 5

ж) 3, 1, 5, 2, 6

з) 2, 3, 6, 1, 4

и) 5, 2, 6, 3, 2

к) 3, 1, 5, 2, 7

По продовженню збереження слідів

- Довготривала пам'ять - пам'ять, яка утримує інформацію довготривалий час. Розрахована на довготривале збереження та багаторазове відтворення.

Види пам'яті по характеру активності

o Мимовільна пам'ять

- запам'ятовування відбувається миттєво, автоматично, без зусиль з боку людини та без установки.

o Довільна пам'ять- запам'ятовування та збереження відбувається завдяки вольовим зусиллям, з певною постановкою мети.

Види пам'яті по засобу запам'ятовування

- o **Механічна пам'ять-** запам'ятовування без усвідомлення логічного зв'язку між різними частинами сприймаємого матеріалу.
- o **Логічна пам'ять-** запам'ятовування, в основі якого лежить розуміння внутрішніх логічних зв'язків між окремими частинами матеріалу.

4. Дослідження логічної і механічної пам'яті.

Прочитайте пари слів протягом 30 секунд. Напишіть із пам'яті запропоновані пари слів.

б) пари слів без логічного зв'язку:

1. пиріг — нота;
2. сніг — стілець;
3. театр — море;
4. клей — ворота;
5. чашка — дрова;
6. ложка — півень;
7. гроші — вітер;
8. газета — лікоть;
9. гриб — диван;
10. сірники — вівця.

ПРОЦЕСИ ПАМ'ЯТІ

- o Запам'ятовування
- o Збереження
- o Забування
- o Відтворення

Процес запам'ятовування

o **запам'ятовування**- процес фіксації сприйнятої інформації з метою її збереження.

Фактори запам'ятовування:

- Особливості матеріалу для запам'ятовування (об'єм, логічність, цікавість і т.п.)
- Характер діяльності з матеріалом (розумова обробка, навички та уміння та ін.)
- Особливості особистості того, хто запам'ятовує (мотив, установка, характер)

Закони запам'ятовування

- o **“Закон краю”** – краще запам'ятовується початок та кінець ніж середина.
- o **“Ефект Зейгарник”**- краще запам'ятовуються незавершані дії.
- o **“Ефект генерації”**- люди краще запам'ятовують те що роблять та придумують самі.

Процес збереження

- o **Збереження**- процес утримання та переробки інформації, консервування.
- o Для збереження інформації в довготривалій пам'яті необхідно організувати матеріал, укласти (класифікація, зручне просторове розташування, асоціативні зв'язки)

Процес забування

- o **Забування** – процес, який не дозволяє відтворити раніше отриману інформацію.
- o Процес забування виконує захисну функцію, дає пам'яті відпочинок

Закон забування

- **“Закон гіперболи”**: чим більше часу з моменту запам’ятовування, тим менш забувається (закон тривалості подразнення)
- **Крива забування по Г. Еббингаузу**

Фактори забування Особливості матеріалу

Забування буде швидким якщо:

- o Матеріал недостатньо зрозумілий;
- o Матеріал не цікавий, не зв'язан з професійною діяльністю;
- o Матеріал великого об'єму;
- o Матеріал важкий для усвідомлення.

Фактори забування

Відмінний вплив діяльності

- **Проактивне** (вперед направлене)
гальмування- забування нової
інформації під впливом старої (раніше
вивченої) (заміна номера тл.)

- o **Ретроактивне** (назад направлене) **гальмування**- забування старої інформації, завдяки новій.
- o Ретроактивне гальмування буде активним якщо:
 - Діяльність йде безперервно;
 - Наступна діяльність схожа з попередньою;
 - Наступна діяльність важче ніж попередня.

Процес відтворення

- **Відтворення**- вилучення інформації із пам'яті.
- **Впізнання**- відбувається в момент сприйняття об'єкта, коли людина ідентифікує об'єкт як знайомий
- **Згадування**- відтворення інформації про об'єкт навіть тоді, коли самого об'єкту немає
- **Пригадування** – активна форма відтворення , яка вимагає зусилля та постановки певної мети-згадати щось!

Завдання

- o 1. Знайти прийоми для покращення пам'яті (не менш 5)
- o 2. Вправи на перевірку пам'яті: зорової, слухової, вкусової, тактильної, нюхової
- o 3. Нетрадиційні засоби запам'ятовування інформації (не менш 5)